

Preses relīze

Luksemburgā, 2022. gada 17. maijā

ES atbalstam, kas uzlabo mazo uzņēmumu spēju darboties starptautiskā līmenī, ir nepieciešama sekmīgāka pārvaldība un pārredzamība

Saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas jaunāko ziņojumu Eiropas Komisija ir konstatējusi galvenos šķēršļus ES mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) internacionalizācijai un ieviesusi daudzus pasākumus, kas palīdzētu tiem izvērst uzņēmējdarbību starptautiskos tirgos gan ES, gan ārpus tās. Tomēr šiem pasākumiem dažkārt trūkst saskaņotības un atpazīstamības, un Komisija ne vienmēr spēj tos pietiekami labi koordinēt ar dalībvalstu programmām. Komisijas pamatiniciatīvai, proti, Eiropas Biznesa atbalsta tīklam (EEN), kas paredzēts MVU, kuri vēlas darboties starptautiskā līmenī, ir nepieciešams plašāks tvērums trešās valstīs, savukārt citai mazākai iniciatīvai, īpašu uzmanību pievēršot augsto tehnoloģiju jaunuzņēmumiem — “*StartUp Europe*”—, ir nepieciešama lielāka darbību nepārtrauktība ilgtermiņā.

MVU — uzņēmumi, kas nodarbina mazāk nekā 250 darba ņēmējus — ir ES ekonomikas mugurkauls: tie veido 99 % no visiem uzņēmumiem ES. Ārpus finanšu nozares tie nodrošina divas trešdaļas darbvieta uzņēmējdarbībā un nodrošina vairāk nekā pusi no ES ekonomiskās ražošanas. Tomēr tie veido tikai 30 % no ES eksporta. MVU ir mazāk aktīvi starptautiskajos tirgos nekā lielāki uzņēmumi: tie bieži vien nav informēti par starptautisko tirdzniecību un publiskā sektora sniegtajām atbalsta shēmām, un nereti tiem vienkārši trūkst nepieciešamās zinātnības. Lai risinātu šos izaicinājumus, Komisija ir ieviesusi daudzas atbalsta programmas. 2011. gadā tā pieņēma ES stratēģiju MVU internacionalizācijai, ar mērķi uzlabot visu pašreizējo atbalsta programmu saskaņotību un koordināciju.

“Mazie uzņēmumi ir lielā uzņēmējdarbība priekš ES. Tirgojoties visā Eiropā un eksportējot ārpus tās robežām, tie var dot vēl lielāku ieguldījumu ES ekonomikā,” sacīja par šo ziņojumu atbildīgā ERP locekle Ivana Maletić. *“Komisijai būtu jāpadara pieejamāka informācija par atbalstu MVU internacionalizācijai un jāpietuvina programmas tiem Eiropas MVU, kas joprojām nav informēti par daudziem esošajiem instrumentiem un projektiem.”*

Revidenti konstatēja, ka stratēģijas īstenošana joprojām ir nepilnīga. Lai gan Komisijai vismaz daļēji ir izdevies īstenot galvenos pasākumus, piemēram, izveidot tiešsaistes informācijas portālu eksportējošajiem uzņēmumiem (Access2Markets), būtiskākās darbības, kas nepieciešamas, lai palielinātu pasākumu saskaņotību ES un dalībvalstu līmenī, ir bijušas neveiksmīgas. Konkrētāk,

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Komisija nav nodrošinājusi atjauninātu sarakstu ar pasākumiem, bet tādējādi būtu bijis iespējams apzināt trūkumus, pārklāšanos un sinerģiju. Revidenti kritizē arī to, ka daudzās ES darbības, kas vērstas uz MVU internacionalizācijas vajadzībām, nav saskaņotas un apgalvo, ka trūkst koordinācijas dažādos līmeņos, tostarp starp ES un dalībvalstu darbībām. Revidenti papildus norāda, ka Komisija ne vienmēr pienācīgi izvērtējusi atbalsta programmu finansiālo ilgtspēju, jo lai gan vairākas programmas sniedza pozitīvus rezultātus, tās tikušas pārtrauktas. Izpratnes veidošanas kampaņu jomā informācija par atbalstu internacionalizācijai tagad ir kļuvusi pieejamāka, taču vēl nav pietiekami popularizētas priekšrocības, ko sniedz brīvās tirdzniecības nolīgumi (BTN), kas ir būtiski, taču rada sarežģījumus MVU.

Revidenti konstatēja, ka *EEN* ir sasniegjis savus mērķus, bet ir nepieciešams turpināt centienus, lai uzlabotu tā atpazīstamību, koordināciju, tvērumu trešās valstīs un spēju veidošanu, lai labāk atbalstītu MVU piekļuvi finansējumam un izmantotu BTN sniegtās priekšrocības. *EEN* sniegums dažādās valstīs un konsorcijs bija atšķirīgs, un, lai gan tika augstu novērtēts dažu ārpus ES izveidoto uzņēmumu sadarbības centru darbs (piemēram, ES un Japānas centra darbs), citi centri tika kritizēti par vāju pakalpojumu sniegumu un atsaucību. *EEN* dalībnieki arī ziņoja, ka centru klātbūtne nav pietiekama valstīs, kas ir galvenie tirdzniecības partneri, tostarp Ķīnā. Attiecībā uz iniciatīvu “*Startup Europe*” revidenti konstatēja, ka tā risina jaunuzņēmumu vajadzības tikai īstermiņā, jo līdz ar dotācijas izbeigšanos visi finansētie projekti tika pārtraukti un visi pasākumi saskārās ar vispārīgām ilgtspējas problēmām. Sadarbība ar citiem instrumentiem bija ierobežota, un iniciatīva dažkārt noveda pie tā, ka lielie uzņēmumi ārpus ES iegādājās jaunuzņēmumus, kas varēja būt pretrunā ar mērķi palīdzēt uzņēmumiem attīstīties starptautiskā mērogā, vienlaikus paliekot ES. Revidenti arī aicina Komisiju uzlabot rezultātu uzraudzību, lai novērtētu to, cik lielā mērā iniciatīva kopumā ir veicinājusi MVU internacionalizāciju.

Vispārīga informācija

ES dalībvalstīs ir vairāk nekā 20 miljoni MVU, kas nodarbina aptuveni 100 miljonus cilvēku. MVU ir uzņēmumi, kuros ir mazāk nekā 250 darbinieku un kuru gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus EUR, vai gada bilance 43 miljonus EUR. Internacionalizācija ir process, kā rezultātā palielinās uzņēmumu iesaiste starptautiskajos tirgos, galvenokārt izmantojot eksportu. Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam ES finansējums MVU internacionalizācijai bija aptuveni 850 miljoni EUR, tostarp aptuveni 450 miljoni EUR *EEN* un 30 miljoni EUR “*StartUp Europe*”; tos papildina ES pasākumi, kas attiecas uz MVU internacionalizāciju kā vienu no daudzām jomām (piemēram, ESI fondi, ESIF un “Apvārsnis 2020”). *EEN* un “*StartUp Europe*” ir pirmie kontaktpunkti Eiropas MVU un jaunuzņēmumiem, kas meklē konsultatīvu atbalstu un kontaktu veidošanas iespējas eksporta jomā. 2020. gada beigās *EEN* 65 valstīs bija vairāk nekā 625 partnerorganizācijas, kā piemēram, reģionālās attīstības aģentūras, tirdzniecības kameras vai pētniecības institūti, kas grupēti reģionālos konsorcijs. Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam “*Startup Europe*” veicināja 22 projektus, atbalstot vairāk nekā 1000 uzņēmumu. Īpašais ziņojums 07/2022, “MVU internacionalizācijas instrumenti: liels skaits atbalsta darbību, taču tās nav pilnībā saskaņotas vai koordinētas”, ir pieejams [ERP tīmekļa vietnē](#). Tā ir jaunākā no ERP publikācijām, kurās aplūkots atbalsts MVU: citas sērijas ietver īpašos ziņojumus par [Kapitāla tirgu savienību](#), [MVU instrumentu, riska kapitālu](#) un [MVU garantiju mehānismu](#). ERP drīzumā publicēs īpašo ziņojumu par ES atbalstu [MVU konkurētspējai](#).

Kontaktinformācija presei:

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- *Damijan Fišer* damijan.fiser@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 553 224
- *Claudia Spiti*: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 553 547
- *Vincent Bourgeois*: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 551 502